

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Umowa zlecenia – kiedy można ją podpisać	8
1. Obowiązki stron umowy zlecenia	9
2. Różnice między umową o pracę a umową zlecenia	11
2.1. Elementy odróżniające umowę zlecenia od umowy o pracę	12
2.2. Konsekwencje uznania umowy zlecenia za umowę o pracę	13
3. Wynagrodzenie w umowie zlecenia	17
3.1. Minimalna stawka godzinowa od 1 stycznia 2024 r.	17
3.2. Ewidencja liczby przepracowanych godzin	18
3.3. Wypłata wynagrodzenia wynikającego z minimalnej stawki godzinowej	18
3.4. Aneksy do trwających umów zlecenia (o świadczenie usług)	19
3.5. Zleceniobiorcy i samozatrudnieni bez prawa do minimalnej stawki godzinowej	20
3.5.1. Samozatrudniony niewykonyjący osobiście pracy	20
3.5.2. Samodzielność wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub o świadczenie usług i wynagrodzenie prowizyjne	21
3.5.3. Prowadzenie rodzinnego domu pomocy	22
3.5.4. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka	22
3.5.5. Opieka podczas wypoczynku i wycieczek	22
3.5.6. Opieka domowa	23
4. Kontrola PIP w zakresie wypłacania minimalnej stawki godzinowej	23
4.1. Dokumentacja kontroli	23
4.2. Środki prawne PIP	24
4.3. Odpowiedzialność za wykroczenie	25
4.4. Omijanie przepisów o ubezpieczeniach społecznych a odpowiedzialność karna	25
4.5. Zawarcie umowy o dzieło w warunkach umowy zlecenia	26
5. Jak sformułować umowę zlecenia	27
5.1. Najczęściej pojawiające się problemy przy sporządzaniu umowy zlecenia	27
6. Odpowiedzialność z tytułu umowy zlecenia	32
7. Oskładkowanie umów zlecenia	32
7.1. Zbiegi tytułów do ubezpieczeń społecznych – umowa zlecenia i inne tytuły	33
7.1.1. Kilka umów zlecenia	33
7.1.2. Umowa zlecenia zawarta z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz	41
7.1.3. Umowa zlecenia zawarta z innym podmiotem niż własny pracodawca i niewykonywana na jego rzecz	42
7.1.4. Umowa zlecenia i prowadzenie pozarolniczej działalności	44
7.1.5. Osoba prowadząca pozarolniczą działalność, dla której minimalną podstawę wymiaru składek z tytułu działalności stanowi 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego	45
7.1.6. Osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której właściwa jest preferencyjna podstawa wymiaru składek (30% minimalnego wynagrodzenia za pracę)	46
7.1.7. Umowa zlecenia w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej	47
8. Umowa o pracę i umowa zlecenia oraz prowadzenie pozarolniczej działalności	48
8.1. Umowa o pracę i umowa zlecenia z własnym pracodawcą oraz prowadzenie pozarolniczej działalności	48
8.2. Umowa o pracę i umowa zlecenia zawarta z innym podmiotem niż własny pracodawca i niewykonywana na jego rzecz oraz prowadzenie pozarolniczej działalności	48
9. Umowa zlecenia i prawo do emerytury lub renty	50
10. Umowa zlecenia oraz prowadzenie pozarolniczej działalności i prawo do emerytury lub renty ..	51
11. Umowa o pracę i umowa zlecenia oraz prawo do emerytury lub renty	52
11.1. Umowa o pracę i umowa zlecenia z własnym pracodawcą lub wykonywana na rzecz pracodawcy oraz prawo do emerytury lub renty	52
11.2. Umowa o pracę i umowa zlecenia z innym podmiotem niż własny pracodawca i niewykonywana na jego rzecz oraz prawo do emerytury lub renty	53
12. Umowa zlecenia z uczniem lub studentem	53

13.	Umowa zlecenia i pobieranie zasiłku macierzyńskiego	55
14.	Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie wychowawczym	55
15.	Umowa zlecenia i status rolnika	56
16.	Umowa zlecenia i pozostawanie w stosunku służby	56
17.	Uprawnienia płatnika składek w zakresie ustalania poprawności rozliczeń w zakresie składek ZUS	57
18.	Uprawnienia ZUS dotyczące ustalania właściwego płatnika składek	59
18.1.	Płatnik składek i podmiot „zgłaszający”	59
19.	Wysokość i zasady finansowania składek na ubezpieczenia społeczne	61
20.	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne	62
20.1.	Odprawy i odszkodowania	62
20.2.	Świadczenia bhp i ekwiwalenty za te świadczenia	63
20.3.	Należności za podróż służbową	63
20.4.	Należności dla kierowców w transporcie międzynarodowym	64
20.5.	Koszty używania prywatnego samochodu	65
20.6.	Wsparcie socjalne	66
20.7.	Diety dla zleceniobiorców wysłanych do pracy za granicę w ramach oddelegowania	67
20.8.	Ekwiwalenty za narzędzia, materiały lub sprzęt	68
20.9.	Wartość posiłków	68
20.10.	Zapomogi losowe	68
21.	Zasady podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu	72
22.	Podstawa wymiaru i wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne	74
23.	Umowa zlecenia i inne tytuły do ubezpieczenia zdrowotnego	74
23.1.	Umowa zlecenia i umowa o pracę	74
23.2.	Kilka umów zlecenia	74
23.3.	Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie wychowawczym	74
23.4.	Umowa zlecenia i prawo do emerytury lub renty	74
23.5.	Umowa zlecenia i prowadzenie pozarolniczej działalności	75
23.6.	Umowa zlecenia z uczniem lub studentem	75
23.7.	Umowa zlecenia z doktorantem	75
24.	Składka na Fundusz Pracy i FS	75
25.	Składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	77
26.	Dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe	78
27.	Zasady opłacania składek ZUS	80
27.1.	Indywidualne konto składowe	80
27.2.	Zaliczanie wpłat na poczet najstarszych należności	81
28.	Rozwiązanie umowy zlecenia	81
29.	Przedawnienie roszczeń	82
30.	Plusy i minusy umowy zlecenia	82
31.	Opodatkowanie przychodów z umów zlecenia	83
31.1.	Koszty uzyskania przychodu	83
31.2.	Zwolnienie z opodatkowania przychodów zleceniobiorców w wieku do 26 lat	84
31.3.	Zwolnienie z opodatkowania przychodów zleceniobiorców, którzy przenieśli swoje miejsce zamieszkania do Polski	85
31.4.	Zwolnienie z opodatkowania przychodów zleceniobiorców, którzy wychowują co najmniej 4 dzieci	86
31.5.	Zwolnienie z opodatkowania przychodów zleceniobiorców będących emerytami	87
31.6.	Zbieg zwolnień podatkowych	88
31.7.	Przychód ze zryczałtowanej umowy zlecenia	88
31.8.	Progi podatkowe od 1 stycznia 2024 r.	89
31.9.	Kwota zmniejszająca podatek	89
Rozdział II. Umowa o dzieło – kiedy można ją zawrzeć		91
1.	Cechy umowy o dzieło	91
1.1.	Czy wykład, kurs, nauczanie języka obcego, zajęcia plastyczne można wykonywać w ramach umowy o dzieło	92
1.2.	Jaki status przedmiotowy mają koncerty i spotkania autorskie	93

1.3. Jak traktować pielęgnację roślin, obsługę fotograficzną, nadzór inwestorski w zakresie realizacji celu	94
1.4. Jaka umowa jest właściwa dla zarządzania nieruchomościami oraz dla czynności księgowo-rewizyjnych	95
2. Obowiązki stron umowy o dzieło	95
3. Forma i treść umowy o dzieło	98
4. Wynagrodzenie w umowie o dzieło	101
4.1. Wynagrodzenie ryczałtowe	102
4.2. Wynagrodzenie kosztorysowe	102
4.3. Wynagrodzenie kosztorysowo-ryczałtowe	103
4.4. Odpowiedzialność z tytułu umowy o dzieło	103
5. Umowa o dzieło a składki ZUS	104
6. Opodatkowanie umów o dzieło	105
6.1. Koszty uzyskania przychodów	105
7. Rozwiązanie umowy o dzieło	116
8. Przedawnienie roszczeń	117
9. Plusy i minusy umowy o dzieło	117
10. Kiedy umowa o dzieło może zostać uznana za umowę zlecenia	117
10.1. Zawieranie umów o dzieło – 6 praktycznych wskazówek	118
Rozdział III. Umowa agencyjna – z kim może być zawarta	120
1. Uprawnienia agenta i zleceniodawcy	120
2. Jak sformułować umowę agencyjną	121
3. Wynagrodzenie w umowie agencyjnej	124
3.1. Prowizja dla agenta	124
4. Oskładkowanie umów agencyjnych	124
5. Opodatkowanie przychodów z umowy agencyjnej	124
6. Rozwiązanie umowy agencyjnej	125
6.1. Świadczenie wyrównawcze	125
7. Plusy i minusy umowy agencyjnej	126
Rozdział IV. Kontrakt menedżerski – komu można go zaproponować	127
1. Obowiązki stron kontraktu menedżerskiego	127
2. Forma i treść kontraktu menedżerskiego	127
3. Wynagrodzenie z tytułu kontraktu menedżerskiego	132
4. Odpowiedzialność z tytułu kontraktu menedżerskiego	133
5. Rozwiązanie kontraktu menedżerskiego	133
6. Plusy i minusy kontraktu menedżerskiego	133
7. Oskładkowanie kontraktów menedżerskich	133
8. Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne członków rad nadzorczych i osób powołanych do pełnienia funkcji	134
8.1. Tytuł do ubezpieczeń społecznych	134
8.2. Członkostwo w radzie nadzorczej a inne tytuły do ubezpieczeń społecznych	136
8.3. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne członków rad nadzorczych	136
8.4. Członkostwo w radzie nadzorczej w ustawie zdrowotnej	137
8.5. Zgłoszenie do ubezpieczeń i rozliczenie składek za członka rady nadzorczej	137
8.6. Ubezpieczenie zdrowotne osób powołanych do pełnienia funkcji	138
9. Opodatkowanie kontraktów menedżerskich	139
9.1. Podatek liniowy	139
9.2. Zaliczka na podatek	140
9.3. Menedżerowie zarządzający firmą a VAT	140
9.4. Menedżerowie niebędący rezydentami	142

Rozdział V. Umowy o współpracy z samozatrudnionymi	144
1. Na czym polega samozatrudnienie	144
2. Zawarcie umowy o świadczenie usług	144
2.1. Wyłączenie odpowiedzialności	144
2.2. Stopień podporządkowania	145
2.3. Ryzyko gospodarcze	145
3. Uprawnienia i obowiązki samozatrudnionych	148
4. Oskładkowanie samozatrudnionych	148
4.1. Działalność nierejestrowana	148
4.2. Ulga na start	149
4.3. Składki ZUS uzależnione od wysokości przychodu i podmioty uprawnione do ulgi	150
4.3.1. Prawo do ustalania składek ZUS według nowych zasad dla osób od dawna prowadzących działalność gospodarczą	150
4.3.2. Okres, przez który przedsiębiorca może optować składki uzależnione od przychodu	150
4.3.3. Przedsiębiorcy wykluczeni z oskładkowania uzależnionego od przychodu	151
4.3.4. Ustalanie podstawy wymiaru składek	151
4.3.5. Zgłoszenie do małego ZUS „plus”	152
4.3.6. Składanie dokumentów rozliczeniowych	152
4.3.7. Wysokość składki zdrowotnej od 1 stycznia 2024 r.	153
5. Opodatkowanie samozatrudnionych	156
6. Plusy i minusy samozatrudnienia	156
Rozdział VI. Pracownicze plany kapitałowe	157
1. Rodzaje wpłat odprowadzanych do PPK	158
2. Podstawa wymiaru wpłat na PPK	159
3. Rezygnacja z PPK	159
Rozdział VII. Uprawnienia związkowe i tworzenie kzp osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych	162
1. Definicje osoby, która może należeć do związków zawodowych i pracodawcy	162
2. Zakaz dyskryminacji i inne uprawnienia związkowe	163
3. Uprawnienia zakładowej organizacji związkowej	164
4. Ochrona danych osobowych członków związku	165
5. Ochrona szczególna zatrudnienia członków związku zawodowego	165
6. Kasy zapomogowo-pożyczkowe	166
Rozdział VIII. Przetwarzanie danych osobowych w związku z cywilnoprawną formą zatrudnienia	167
1. Dane dotyczące przedsiębiorcy	167
2. Dane dotyczące współpracowników	167
3. Obowiązek informacyjny dotyczący przetwarzania danych osobowych	168
4. Dostęp do danych osobowych	168
5. Obsługa administracyjna przez podmioty trzecie	168
Rozdział IX. Zasiłki z ubezpieczenia społecznego dla zleceniobiorców i samozatrudnionych	169
1. Zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłku	170
2. Podstawa wymiaru zasiłku, gdy okres podlegania ubezpieczeniu chorobowemu jest krótszy niż 12 pełnych miesięcy kalendarzowych	170
3. Podstawa wymiaru zasiłku, gdy niezdolność do pracy powstanie przed upływem pełnego kalendarzowego miesiąca ubezpieczenia chorobowego	171
4. Podstawa wymiaru zasiłku w przypadku zmniejszenia przychodu w miesiącu	173
5. Podstawa wymiaru zasiłku w przypadku zawarcia umowy cywilnoprawnej z własnym pracodawcą ..	174
6. Zasiłek za okres po ustaniu ubezpieczenia	175
Rozdział X. Potrącenia z umów cywilnoprawnych	177
1. Gdy przychód z umowy cywilnoprawnej jest jedynym lub głównym źródłem utrzymania	177
2. Dochody z pracy i zlecenia	180
3. Potrącenia na rzecz zleceniodawcy	180
4. Potrącenia z zasiłków	181